

-Yakup Bey Vakfı /
-Germiyan Oğulları

19 9 AGUSTOS 1993

II. YAKUP BEY'İN TAŞ VAKFIYESİNİN DİL VE İMLÂ ÖZELLİKLERİ İLE TARİHİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

TUNCER GÜLENSOY

Bilindiği gibi vakfiyeler, bir devrin kültür ve sosyal hayatını yansıttığı kadar, o devrin dili üzerine de aydınlatıcı bilgi verirler. Ele alarak işlemeye çalıştığımız bu Taş Vakfiye de Türk tarihinde bir beyliğe adını veren "Germiyan Oğulları" gibi büyük bir sülâlenin sosyal görüşünü zamanımıza kadar getirdiği ve devrinin dili hakkında da bilgi verdiği için önemlidir.

Burada, vakfiyenin sahibi II. Yakup Bey ve devrinin tarihî olayları üzerinde duracak değiliz. Bu devir üzerine yazılan müstakil monografiler ve son olarak yapılan Doktora çalışması bizi bu konuda yeteri kadar aydınlatmıştır. Burada yalnız vakfiyenin okunuşu üzerine bazı fikir beyanlarında bulunmak, bizden önce bu vakfiye üzerinde çalışan sayın üstadlarımız ve meslekdaşlarımızın yanlış okuduğunu sandığımız bazı ifadelerini düzeltmek istiyoruz.

Bizden önce Balhasanoğlu (Necip Asım Bey)¹, Halil Ethem Bey², İ. H. Uzunçarşılı³, F. N. Uzluk⁴, ve son olarak da Doktora tezi içersinde Mustafa Çetin Varlık⁵ vakfiye üzerinde çalışmışlardır.

Bu girişin ardında görüleceği gibi, Taş Vakfiyenin tam metnini Türk ilmi çevriyazı işaretleri ile yeniden inşa etmek ve metnin aslı gününün imlâ özellikleri ile yeniden vermek gereğini duydum. Metnin altına koyduğum notlarla da kelime veya cümleleri neden bu şekilde okuduğumu ispatlayacak notlar ekledim. Ayrıca bâzı tarihî kişiler ve yerler hakkında da notlar eklenmiştir.

¹ Balhasanoğlu, *Un Inscription Turque a Kütahya*, KSz, VI, Budapest 1905, s. 351-359.

² Halil Ethem Bey, *Al-i Germiyan Kitabeleri*, Tarih-i Osmani Encümeni Mec., yıl 1, (İstanbul 1329/1911), s. 113-120.

³ İ. H. Uzunçarşılı, *Kütahya Şehri*, İstanbul 1932 (s. 79-88).

⁴ F. N. Uzluk, *Germiyanoğlu Yakup II. Bey'in Vakfiyesi*, Vakıflar Dergisi, C. VIII.

⁵ M. Ç. Varlık, *Germiyan Oğulları Tarihi (1300-1429)*, Ankara 1974, s. 147-149.

IA, IV, 767-8